

60 jaar Israël: Strijd om de grenzen (deel 8)

Gábor Locht

Wanneer het om grenzen gaat, is Deuteronomium 32:8 een intrigerende tekst: “Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de grenzen der volken vastgesteld naar het getal van de kinderen Israëls”.

Onzichtbare verwickelingen

In de Septuaginta, de Griekse vertaling van het Oude Testament, staat echter niet dat God de grenzen der volken vaststelde naar het getal van de kinderen Israëls, maar naar het getal van de engelen van God. Volgens deze tekst stelde God in ieder geval de grenzen van de volken vast, en volgens de weergave van de Septuaginta zou dat niet buiten de engelenmachten zijn omgegaan. Het volk Israël is echter Zijn eigen erfdeel. Over dit volk waakt God Zelf.

Hieruit blijkt dat achter de zichtbare politiek, de dagelijkse werkelijkheid die je in de krant leest, onzichtbare verwickelingen schuilgaan. Achter de strijd die op het journaal komt, gaat een geestelijke strijd schuil tussen de “machten” en de “geestelijke boosheden in de lucht” (Ef. 6:12): tegen de (gevallen) engelenmachten die achter de volken schuilgaan.

Wanneer je naar de politieke geschiedenis van Israël kijkt, zie je dan ook maar de halve werkelijkheid. Dit maakt het oordelen moeilijk. Want hoe moet je de staat Israël interpreteren? Welk oordeel moet je geven over de grenzen van het land Israël, die ogenschijnlijk slechts door mensen zijn getrokken? Met dit artikel wil ik dan ook verschillende standpunten weergeven die er met betrekking tot de grenzen van Israël kunnen worden ingenomen.

De grenzen

Om welke grenzen gaat het? In 1948 riepen de zionistische leiders de staat Israël uit over een gebied dat eerder door de Britten was overgedragen aan de VN. De omliggende Arabische landen vielen daarop Israël aan, maar Israël won deze oorlog tot ieders verbazing. Grote gebieden werden aan de staat Israël toegevoegd, waaronder ook West-Jeruzalem. In 1967 bereikte Israël het toppunt van zijn macht. Na zich uit een

benarde positie te hebben gevochten, werden nu ook de Gazastrook, de westelijke Jordanoever, de Sinaï en de Golanhoogte aan het grondgebied toegevoegd. De bekroning vormde het feit dat ook Oost-Jeruzalem onder Israëlische zeggenschap kwam.

In de jaren daarna zijn de grenzen ingrijpend gewijzigd. Zo werd de Sinaï in 1979 teruggegeven aan Egypte, in een periode van ontspanning. Meest ingrijpend was daarna waarschijnlijk de overdracht van de westelijke Jordanoever en de Gazastrook aan de Palestijnse autoriteit, in de jaren '90 van de vorige eeuw.

Land voor vrede?

Sinds de oprichting van de staat Israël blijkt dat de grenzen van deze staat bediscussieerd worden, omdat de omliggende landen ten diepste de staat Israël niet accepteren. Hierbij wordt het conflict op de spits gedreven door radicale Palestijnen, die de strijdbijl nooit zullen begraven, totdat zij zeggenschap hebben over ten minste een deel van Jeruzalem – iets dat voor veel Israëli's onoverkomelijk is.

Oplossingen van het conflict tussen de Israëli's en de Palestijnen zijn steeds gezocht rond het credo “land voor vrede”: wanneer Israël de veroverde gebieden uit 1967 zou teruggeven, zou er mogelijk vrede te bewerkstelligen zijn. Israëlische leiders, aan de andere kant, betogen dat het opgeven van grondgebied de veiligheid van Israël alleen maar verder in gevaar brengt. De mogelijkheid om Israël aan te vallen, is immers groter, naarmate de grenzen teruggeschoven worden in de richting van het hart van de staat.

Daarbij speelt echter ook de principiële vraag, of het goed is om steeds meer gebieden op te geven in ruil voor een wankel vrede. “Nee”, antwoorden met name de aanhangers van een zogenaamd ‘Groot Israël’ hierop. Israël mag niets van zijn gebied opgeven. Deze gedachte vindt steun onder veel christenen. Zij benadrukken dat God het land *omvoorzwaardelijk* aan Israël heeft toegezegd. Wanneer het volk in zonde leeft, zou dit dus geen invloed hebben op de vraag of zij in het land mogen wonen. Zij wijzen op de landsgrenzen onder koning David, of zelfs op Exodus 23:31, waarin het beloofde land het gehele gebied van Nijl tot Eufraat beslaat. Opgeven van land zou dan ook tegen Gods bedoeling ingaan.

Kritiek op de staat Israël

Het valt te betwijfelen of je met een beroep op de Bijbel zo gemakkelijk kunt zeggen dat God niet wil dat de grenzen van de *huidige staat Israël* kunnen worden opgegeven. (Ik heb het hier dus nadrukkelijk niet over de grenzen van het *toekomstige* rijk van Israël, wanneer

Gods Koninkrijk aangebroken is.) Zo is er met een beroep op de Schrift juist vanuit orthodox Joodse hoek veel kritiek op de staat Israël geuit. Het zionisme, waar de huidige staat Israël op gegrondvest is, heeft zijn wortels in het nationalisme en socialisme van de 19^e eeuw. Zoals bijvoorbeeld Yakov M. Rabkin in zijn boek *De geschiedenis van de antizionistische Joden* duidelijk maakt, gebruiken zionisten dikwijls de Tenach om de claims op het land te rechtvaardigen, maar is dit gebruik erg pragmatisch. Het is bijvoorbeeld tekenend dat het zionisme nooit iets heeft willen weten van het godsdienstige Jodendom. De verwachting dat Joden pas weer naar hun land zouden terugkeren, wanneer de Messias zou komen, werd door zionisten gezien als een hindernis voor het streven naar een eigen staat. Op zichzelf had men hierin gelijk, want orthodoxe Joden hebben altijd veel moeite met dit streven gehad. Hun houding wordt mooi geïllustreerd door een Joodse parabel:

“Er was eens een koningszoon die in elk opzicht volmaakt was, de enige, geliefde zoon van zijn vader. Op een dag werd de zoon ziek. De koning ontbood onmiddellijk de beste dokters aan het bed van zijn zoon. Was het denkbaar dat deze briljante zoon aan zijn vader en de dokters zou vragen hem uit het ziekenhuis weg te halen en hem naar huis te brengen? Ongeacht hun medeleven zouden ze niet toestaan dat hij wegging voordat hij helemaal genezen was. Dat is met ons (Joods volk) gebeurd. God heeft ons verbannen vanwege de zonden, en de ballingschap is als een ziekenhuis voor het Joodse volk. Het is ondenkbaar dat we de macht over ons land kunnen krijgen voordat we helemaal genezen zijn. We weten zeker dat als we volledig van onze zonden zijn genezen, God geen moment zal aarzelen en ons Zelf zal verlossen.”¹

Het is dan ook tekenend dat de zionisten vanaf de oprichting van de staat Israël geprobeerd hebben om het orthodoxe Jodendom terug te dringen. Israël moest volgens hen een seculiere (niet-godsdienstige) staat zijn, waarbij het Joods-zijn zoveel mogelijk werd losgekoppeld van het leven als religieuze Jood. Voor veel orthodoxe Joden is het steunen van de staat Israël daarom net zoiets als steun geven aan de Bijbelse koning Achab, die het volk van God weg probeerde te leiden en afgoden diende.

Conclusie

Welke houding in te nemen tegenover de grenzen van de huidige zionistische staat Israël? Hoe moet je aankijken tegen het volk van God, dat echter bewust zonder Hem deze staat heeft willen stichten? Je mag erop vertrouwen dat God achter de schermen over Zijn volk waakt, maar of dit betekent dat je de seculiere politiek van deze staat altijd kunt steunen, is te betwijfelen.

Gebruikte literatuur:

Ouweneel, W.J.J. *De negende koning* (Leiden 1996).
Palmer, R.R. en Joël Colton, *A history of the modern World* (New York 1994)
Rabkin, Yakov M., *In naam van de Thora. De geschiedenis van de antizionistische joden* (Antwerpen 2006).

Voetnoot:

¹ Rabkin (2006) 121.